

Sbírka zákonů

Československá socialistická republika

ČESKÁ
SOCIALISTICKÁ REPUBLIKA

SLOVENSKÁ
SOCIALISTICKÁ REPUBLIKA

Částka 47

Vydána dne 23. prosince 1969

Cena

OBSAH:

153. Zákon, kterým se mění a doplňuje zákoník práce
154. Zákon o mateřském příspěvku

153

ZÁKON

ze dne 18. prosince 1969,

kterým se mění a doplňuje zákoník práce

Federální shromáždění Československé socialistické republiky se usneslo na tomto zákoně:

Čl. I

Zákoník práce č. 65/1965 Sb. ve znění zákona č. 88/1968 Sb. se mění a doplňuje takto:

1. § 3 odst. 1 zní:

„⁽¹⁾ Pracovní vztahy členů výrobních družstev se řídí zákoníkem práce v rozsahu stanoveném v dalších ustanoveních.“

V důsledku této změny se v dosavadním odstavci 1 vypouštějí slova „a pracovní vztahy členů výrobních družstev“.

Dosavadní odstavce 1, 2 a 3 se označují jako odstavce 2, 3 a 4.

2. V § 4 se za slova „na příslušníky Sboru národní bezpečnosti“ vkládají slova „na příslušníky Sborů nápravné výchovy“.

3. § 11 odst. 1 zní:

„⁽¹⁾ Způsobilost občana mít v pracovněprávních vztazích práva a povinnosti a způsobilost vlastními právními úkony nabývat těchto práv a

brát na sebe tyto povinnosti vzniká, pokud není dále stanoveno jinak, počátkem kalendářního roku, v němž občan dokončí povinnou školní docházku; organizace však s ním nesmí sjednat jako den nástupu do práce nebo do učebního poměru den, který by předcházel dni, kdy tento občan ukončí povinnou školní docházku.“

4. V § 13 se slova „před rozhodčím orgánem“ nahrazují slovy „před komisí pro pracovní spory.“

5. § 20 odst. 3 zní:

„⁽³⁾ Kolektivní smlouvy, jejich změny a doplňky se sjednávají písemně. Před podpisem musí být schváleny příslušným odborovým orgánem. Organizace je povinna uschovávat kolektivní smlouvu ještě po dobu pěti let od uplynutí doby její platnosti.“

6. V § 20 odst. 5 se připojuje tato věta:

„V kolektivních smlouvách lze dohodnout, jaké důsledky budou vyvozovány z neplnění závazků organizace, z nichž nevznikají nároky jednotlivým pracovníkům, jakož i složení orgánu, který řeší spory vzniklé z neplnění těchto závazků.“

7. V § 20 se připojuje nový odstavec 6, který zní:

„(6) Ministerstva práce a sociálních věcí České socialistické republiky a Slovenské socialistické republiky mohou stanovit v dohodě s příslušnými odborovými orgány podrobnosti o uzavírání a obsahu kolektivních smluv.“

8. § 21 zní:

„§ 21

Ústřední orgány vytvářejí v dohodě s příslušnými odborovými orgány podmínky k rozvoji tvořivé pracovní iniciativy, zejména v socialistickém soutěžení a podporují rozvoj mnohotvárných forem účasti pracovníků na řízení.“

9. § 23 zní:

„§ 23

(1) Ústřední orgány, které vydávají na základě tohoto zákona nebo jiných zákonů pracovní právní předpisy pro jednotlivá odvětví, činí tak v dohodě s příslušným ministerstvem práce a sociálních věcí a příslušným odborovým orgánem; k vydání předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci je třeba též dohody s příslušným úřadem bezpečnosti práce.

(2) Připravované návrhy zákonů a návrhy ostatních právních předpisů týkajících se důležitých zájmů pracujících, zejména hospodářských, výrobních, pracovních, mzdových, zdravotních, kulturních a sociálních podmínek, projednávají federální ústřední orgány s Ústřední radou Československého revolučního odborového hnutí; ústřední orgány České socialistické republiky projednávají tyto návrhy s Českou radou odborových svazů, ústřední orgány Slovenské socialistické republiky se Slovenskou radou odborových svazů.“

10. § 25 odst. 2 písm. d) zní:

„d) jestliže platnost rozvázání dosavadního pracovního poměru pracovníka je předmětem soudního sporu; uplatňuje-li však neplatnost rozvázání pracovního poměru organizace, lze sjednat nový pracovní poměr pouze na dobu do pravnocného ukončení sporu.“

11. V § 26 odst. 1 se připojuje další věta:

„Vláda České socialistické republiky po projednání s Českou radou odborových svazů a vláda Slovenské socialistické republiky po projednání se Slovenskou radou odborových svazů mohou uložit organizacím, popřípadě i občanům povinnosti nezbytné ke splnění těchto úkolů, zejména povinnost hlásit národnímu výboru potřebné skutečnosti.“

12. § 32 zní:

„§ 32

(1) Organizace je povinna uzavřít pracovní smlouvu písemně. Jde-li však o sjednání pracovního poměru na dobu kratší než jeden měsíc, je povinna tak učinit, jen jestliže o to pracovník požádá nebo jde-li o pracovníka, který byl rozhodnutím soudu zbaven způsobilosti k právním úkonům nebo jehož způsobilost k právním úkonům byla rozhodnutím soudu omezena.

(2) Jedno vyhotovení písemné pracovní smlouvy je organizace povinna vydat pracovníku.“

13. § 37 odst. 1 písm. e) zní:

„e) byla-li dána pracovníku výpověď proto, že nespĺňuje předpoklady stanovené pro výkon sjednané práce, nebo proto, že je nezpůsobilý plnit povinnosti vyplývající z jeho pracovního poměru, jelikož nespĺňuje požadavky na tuto práci kladené, nebo výpověď pro porušení pracovní kázně zvlášt hrubým způsobem, popřípadě z důvodu, pro který lze zrušit pracovní poměr okamžitě, a není-li ponechání pracovníka na jeho původní práci do uplynutí výpovědní lhůty možné.“

14. § 41 odst. 3 věta druhá zní:

„Vláda Československé socialistické republiky může však v dohodě s Ústřední radou Československého revolučního odborového hnutí upravit účast odborových orgánů při těchto opatřeních pro některé skupiny pracovníků odchýlně.“

15. § 46 odst. 1 písm. e) a f) zní:

„e) nespĺňuje-li pracovník předpoklady stanovené pro výkon sjednané práce nebo je-li nezpůsobilý plnit povinnosti vyplývající z jeho pracovního poměru, protože nespĺňuje požadavky na tuto práci kladené, zejména narušil-li svou činnost socialistický společenský řád a nemá proto důvěru potřebnou k zastávání dosavadní funkce nebo svého dosavadního pracovního místa, anebo vykazuje-li bez viny organizace neuspokojivé pracovní výsledky; pro neuspokojivé pracovní výsledky lze však dát pracovníkovi výpověď, jen byl-li na nedostatek v práci v posledních 12 měsících písemně upozorněn a pracovník je v přiměřené době neodstranil;

— jsou-li u pracovníka dány důvody, pro které by s ním organizace mohla okamžitě zrušit pracovní poměr nebo porušil-li pracovník pracovní kázeň zvlášt hrubým způsobem; pro méně závažné porušení pracovní kázně lze dát pracovníku výpověď, bylo-li mu již předtím uloženo kárné opatření nebo byl-li na možnost výpovědi alespoň upozorněn při předchozím porušení pracovní kázně.“

16. V § 46 se připojuje nový odstavec 4, který zní:

„(4) Je-li jednání pracovníka, v němž lze spatřovat porušení pracovní kázně, předmětem šetření jiného orgánu, počíná jednoměsíční lhůta uvedená v předchozím odstavci dnem, kdy se organizace o výsledku tohoto šetření dověděla. Je-li k výpovědi třeba souhlasu okresního národního výboru (§ 50) nebo vyžádá-li si organizace k výpovědi souhlas vyššího odborového orgánu (§ 59 odst. 3), nepočítá se do této lhůty doba ode dne podání žádosti o udělení souhlasu do dne, kdy rozhodnutí národního výboru nabylo právní moci nebo kdy bylo organizaci doručeno rozhodnutí příslušného vyššího odborového orgánu.“

17. V § 50 se za slova „na plný starobní důchod“ vkládají slova „neho účastníku odboje“.)
18. V § 53 odst. 1 se připojuje nově ustanovení písm. c), které zní:
- „c) narušil-li pracovník svou činností socialistický společenský řád tak závažným způsobem, že jeho setrvání v organizaci do uplynutí výpovědní lhůty není možné bez ohrožení řádného plnění úkolů organizace.“
19. § 53 odst. 2 zní:
- „(2) Organizace může okamžitě zrušit pracovní poměr pouze do 15 dnů ode dne, kdy zjistila důvod k okamžitému zrušení pracovního poměru, nejpozději však do jednoho roku ode dne, kdy tento důvod vznikl. O počátku a běhu 15denní lhůty platí obdobně ustanovení § 46 odst. 4. Vyžaduje-li si organizace k okamžitému zrušení pracovního poměru souhlas vyššího odborového orgánu (§ 59 odst. 3), nepočítá se do lhůty 15 dnů doba ode dne podání žádosti o udělení souhlasu do dne, kdy jí bylo doručeno rozhodnutí tohoto orgánu.“
20. § 59 odst. 1 věta třetí zní:
- „Vláda Československé socialistické republiky může na návrh Ústřední rady Československého revolučního odborového hnutí upravit působnost odborových orgánů při těchto opatřeních pro některé skupiny pracovníků odchýlně.“
21. § 60 zní:
- „§ 60
- Potvrzení o zaměstnání a pracovní posudky**
- (1) Při skončení pracovního poměru je organizace povinna vydat pracovníku potvrzení o zaměstnání a uvést v něm zejména dobu jeho trvání, dosaženou kvalifikaci pracovníka, skutečnosti rozhodné pro posouzení jeho nároku na dovolenou na zotavenou a na dávky nemocenského pojištění, a zda, v jaké výši, v jakém pořadí a v čí prospěch jsou prováděny z pracovníkovy mzdy srážky.
- (2) Podává-li organizace jiné organizaci nebo státnímu orgánu posudek o pracovní činnosti pracovníka za trvání pracovního poměru nebo i po jeho skončení, musí pracovníka seznámit s jeho obsahem a na požádání mu vydat jeho opis. Při skončení pracovního poměru musí organizace vydat pracovníku posudek o jeho pracovní činnosti.
- (3) Nesouhlasí-li pracovník s obsahem potvrzení o zaměstnání nebo posudku o jeho pracovní činnosti, může se domáhat do tří měsíců ode dne, kdy se o jejich obsahu dověděl, u komise pro pracovní spory, aby organizaci bylo uloženo přiměřeně je upravit.“
22. V § 64 se vypouštějí slova „a nároky z toho vyplývající“.
23. V § 70 se dosavadní odstavce 2 a 3 nahrazují tímto novým odstavcem 2:
- „(2) Organizace může uzavřít s pracovníkem, který je již v pracovním poměru k jiné organizaci, vedlejší pracovní poměr jen po předchozím písemném souhlasu této organizace. Pokud by práce ve vedlejších pracovních poměrech bránila pracovníku řádně plnit povinnosti vyplývající pro něj z jeho dosavadního pracovního poměru nebo byla na újmu jeho zdraví, může mu tato organizace uložit, aby vedlejší pracovní poměr ukončil. Pracovník je pak povinen vedlejší pracovní poměr řádně ukončit.“
- Dosavadní odstavce 4, 5 a 6 se označují jako odstavce 3, 4 a 5.
24. V § 75 odst. 1 se připojuje tato věta:
- „Organizace je povinna projednat s pracovníkem hodnocení jeho pracovních výsledků a na požádání vydat mu jeho opis.“
25. V § 77 se vypouští odstavec 2.
26. V § 79 odst. 1 se připojuje tato věta:
- „Je-li jednání pracovníka, v němž lze spatřovat porušení pracovní kázně, předmětem šetření jiného orgánu, počíná jednoměsíční lhůta pro uložení kárného opatření dnem, kdy se organizace o výsledku tohoto šetření dověděla.“
27. § 81 zní:
- „§ 81
- (1) Proti rozhodnutí, jímž byla uložena důtka, může pracovník podat do 15 dnů ode dne jeho doručení námítky organizaci, jejíž pracovník kárné opatření uložil; podání námitek nemá odkladný účinek. Pracovník, který důtku uložil, může námítkám v plném rozsahu vyhovět. Jinak je postoupí svému bezprostředně nadřízenému, který rozhodnutí o uložení důtky potvrdí nebo zruší s konečnou platností; jestliže důtku uložil vedoucí organizace, přísluší mu rozhodnout také o námítkách.
- (2) Nesouhlasí-li pracovník s rozhodnutím, kterým mu bylo uloženo některé z kárných opatření uvedených v § 77 písm. b) až d), může do 15 dnů od jeho doručení podat Komisi pro pracovní spory návrh, aby je zrušila. Podání návrhu nemá odkladný účinek, jen jde-li o kárné opatření uvedená v § 77 odst. 1 písm. c).
- (3) Komise pro pracovní spory návrh projedná a rozhodnutí o uložení kárného opatření potvrdí nebo zruší. Totéž platí, jestliže rozhodnutí o uložení kárného opatření přezkoumává soud (§ 211 a 212). Účastníky řízení jsou organizace, jejíž pracovník kárné opatření uložil, a pracovník, jemuž bylo kárné opatření uloženo.
- (4) Nabude-li rozhodnutí komise pro pracovní spory, jímž rozhodnutí o uložení kárného opatření

* Viz zákon č. 255/1948 Sb., o příslušnicích Československé armády v zahraničí a o některých jiných účastnících národního boje za osvobození, a zákon č. 462/1919 Sb., o propájkování míst legionářům, ve znění zákona č. 154/1946 Sb.

bylo zrušeno, právní moci, může vedoucí organizace uložit nové kárné opatření jen do 15 dnů ode dne, kdy rozhodnutí o zrušení nabylo právní moci; přitom je vázán právním názorem komise pro pracovní spory. Totéž platí, jestliže rozhodnutí o uložení kárného opatření zrušil soud.“

28. § 83 odst. 3 zní:

„^[3] Rozsah zkrácení pracovní doby bez snížení mzdy a zásady pro jeho provádění stanoví po projednání s Ústřední radou Československého revolučního odborového hnutí vláda Československé socialistické republiky. Vláda České socialistické republiky po projednání s Českou radou odborových svazů a Slovenské socialistické republiky po projednání se Slovenskou radou odborových svazů rozhodnou o postupu při zavádění zkrácené pracovní doby a stanoví podrobnější podmínky, za nichž mohou organizace zkrácenou pracovní dobu zavést.“

29. V § 83 se připojuje nový odstavec 4, který zní:

„^[4] Zavedení zkrácené pracovní doby bez snížení mzdy ze zdravotních důvodů pod rozsah stanovený podle odstavce 3 povolují ministerstva práce a sociálních věcí České socialistické republiky a Slovenské socialistické republiky v dohodě s ministerstvy zdravotnictví a příslušnými odborovými orgány podle zásad stanovených federálním ministerstvem práce a sociálních věcí v dohodě s Ústřední radou Československého revolučního odborového hnutí.“

30. § 84 zní:

„§ 84

^[1] O rozvržení týdenní pracovní doby rozhoduje podle zásad stanovených vládou Československé socialistické republiky po projednání s Ústřední radou Československého revolučního odborového hnutí vedoucí organizace po předchozím souhlasu příslušného odborového orgánu.

^[2] Týdenní pracovní doba se rozvrhuje tak, aby při rovnoměrném rozvržení pracovní doby nepřesáhla v jednotlivých dnech devět hodin. Při rozvržení pracovní doby přihlíží vedoucí organizace k možnostem zabezpečení plynulé dopravy pracujících do zaměstnání, zásobování elektřinou, plynem, topnou parou a k tomu, aby rozdělení pracovní doby nebylo v rozporu s hledisky bezpečné a zdravé práce a se zájmy obyvatelstva a aby nebyla narušena činnost navazujících organizací.“

31. § 85 zní:

„§ 85

^[1] Nedovoluje-li povaha práce nebo podmínky provozu, aby pracovní doba byla rozvržena podle předchozího ustanovení rovnoměrně na jednotlivé týdny, může vedoucí organizace rozvrhnout pracovní dobu odchýleně; průměrná týdenní pracovní doba nesmí přitom v určitém období, zpravidla čtvrtýdenním, přesahovat hranici stanovenou pro týdenní pracovní dobu. Obdobně může

být rozvržena pracovní doba pro určité závody nebo druhy prací, vyžadují-li to zvláštní podmínky provozu, nebo z jiných závažných důvodů.

^[2] Podle směrnic vydaných ústředním orgánem v dohodě s příslušným odborovým orgánem mohou vedoucí organizací rozvrhnout pracovní dobu tak, aby průměrná týdenní pracovní doba nepřesahovala hranici stanovenou pro týdenní pracovní dobu

a) v období celého kalendářního roku, pokud jde o pracovní činnosti, v nichž se v průběhu kalendářního roku projevuje rozdílná potřeba práce,

b) v období sezóny nebo kampaně u prací sezónních nebo kampaňových.

^[3] Pracovníkům v dopravě mohou v dohodě s příslušnými odborovými orgány rozvrhnout pracovní dobu orgány zmocněné ministerstvem dopravy České socialistické republiky a ministerstvem dopravy, pošt a telekomunikací Slovenské socialistické republiky.“

32. V § 87 se vypouští odstavec 4 a odstavec 3 zní:

„^[3] Pracovní dobu téže směny může vedoucí organizace s předchozím souhlasem závodního výboru rozdělit na dvě části; v zemědělství, v dopravě a ve spojích může být pracovní doba téže směny takto rozdělena i na více částí. Vedoucí organizace přitom přihlíží k možnostem zabezpečení plynulé dopravy pracujících do zaměstnání, zásobování elektřinou, plynem, topnou parou a k tomu, aby tato rozdělení pracovní doby nebyla v rozporu se zájmy obyvatelstva.“

33. § 88 zní:

„§ 88

^[1] Pracovník je povinen být na začátku pracovní doby již na svém pracovišti a odcházet z něho až po skončení pracovní doby.

^[2] Ústřední orgány nadřazené organizacím zaměstnávajícím horníky pracující pod zemí mohou v dohodě s příslušnými ministerstvy financí a plánování a s příslušnými odborovými orgány stanovit, jakou dobu z doby potřebné k osobní očištění po skončení práce lze započítat pracovníkům pracujícím na pracovištích pod zemí do pracovní doby.“

34. § 90 odst. 3 zní:

„^[3] Ústřední orgány vykonávající státní správu v oborech dopravy, energetiky, pošt a telekomunikací mohou v dohodě s příslušnými odborovými orgány stanovit, ve kterých případech lze pracovníkům zkrátit odpočinek mezi dvěma směnami až na šest hodin, popřípadě u kterých pracovníků s nepravidelným nástupem do práce a s nerovnoměrnou délkou směn lze tento odpočinek mezi směnami zkrátit i pod tuto hranici. Délka tohoto odpočinku se však musí rovnat nejméně délce předchozí směny, pokud tato směna byla kratší než šest hodin. Přerušení práce kratší než tři hodiny se za odpočinek nepovažuje.“

35. § 91 odst. 2 zní:

„⁽²⁾ Práci ve dnech pracovního klidu lze naříditi jen výjimečně, a to s předchozím souhlasem závodního výboru.“

36. § 92 odst. 3 zní:

„⁽³⁾ Vláda České socialistické republiky po projednání s Českou radou odborových svazů a vláda Slovenské socialistické republiky po projednání se Slovenskou radou odborových svazů mohou stanovit

- a) že nepřetržitý odpočinek v týdnu může být ve výjimečných případech zkrácen až na 24 hodiny; u pracovníků s kratší pracovní dobou až na 18 hodin a u pracovníků ve spojích a na námořních lodích i pod tyto hranice,
- b) v kterých případech může být pracovníkům v zemědělství poskytován nepřetržitý odpočinek v týdnu jednou za dva týdny.“

37. § 96 odst. 1 věta první zní:

„Práci přesčas je práce konaná pracovníkem na příkaz organizace nebo s jejím souhlasem nad týdenní pracovní dobu vyplývající z předem stanoveného rozdělení pracovní doby a konaná mimo rámec rozvrhu pracovních směn (§ 84 a 85 a § 87 odst. 2).“

38. V § 96 se připojuje nový odstavec 3, který zní:

„⁽³⁾ Ústřední orgány vykonávající státní správu v oborech dopravy, energetiky, pošt a telekomunikací mohou v dohodě s příslušným odborovým orgánem pro pracovníky v dopravě s nepravidelným nástupem do práce a s nerovnoměrnou délkou směn a pro některé pracovníky ve spojích a v energetice vymezit práci přesčas odchylně od ustanovení odstavce 1 s tím, že i v těchto případech lze za práci přesčas považovat jen práci konanou na příkaz organizace nebo s jejím souhlasem.“

39. § 97 odst. 2 věta první zní:

„Práce přesčas nesmí u pracovníka činit více než osm hodin v jednotlivých týdnech.“

40. Za § 99 se vkládá nový § 99a, který zní:

„§ 99a

Vláda Československé socialistické republiky může po dohodě s Ústřední radou Československého revolučního odborového hnutí upravit pro některé skupiny pracovníků působnost závodních výborů při hromadných úpravách pracovní doby odchylně od ustanovení obsažených v této hlavě.“

41. § 100 odst. 4 zní:

„⁽⁴⁾ Organizace může pracovníku, který byl přijat z jejího podnětu, výjimečně poskytnout v dohodě se závodním výborem poměrnou část dovolené, i když nespĺňuje podmínky pro vznik nároku na dovolenou.“

42. V § 101 se připojuje nový odstavec 5, který zní:

„⁽⁵⁾ Čerpá-li pracovník s pracovní dobou nerovnoměrně rozvrženou na jednotlivé týdny dovolenou po částech kratších než jeden týden, přísluší mu tolik pracovních dnů dovolené, kolik by jich v celoročním průměru připadlo na dobu jeho dovolené čerpané vcelku. Pro pracovníky v dopravě, energetice, spojích a v zemědělství s pracovní dobou nerovnoměrně rozvrženou na jednotlivé týdny nebo na období celého kalendářního roku určí počet pracovních dnů připadajících na dobu jejich dovolené ústřední orgány vykonávající státní správu v oborech dopravy, energetiky, pošt a telekomunikací, zemědělství a výživy.“

43. § 103 zní:

„§ 103

⁽¹⁾ Do doby trvání pracovního poměru se započítává, pokud spadá do doby po 18. roce věku pracovníka, doba

- a) kdy žena trvale pečovala o dítě ve věku do tří let,
- b) výkonu služby v ozbrojených silách, ozbrojených bezpečnostních sborech a ve Sboru nápravné výchovy,
- c) úspěšně ukončeného studia,
- d) vědecké (umělecké) aspirantury,
- e) členství v jednotném zemědělském družstvu nebo ve výrobním družstvu a doba, po kterou byl občan trvale pracovní činný v jednotném zemědělském družstvu a nebyl ani jeho členem ani v pracovním poměru k družstvu, pokud tato činnost zakládala účast na sociálním zabezpečení družstevních rolníků,
- f) péče o invalidního rodinného příslušníka, který potřeboval stálou péči a nebyl umístěn v ústavu sociální péče, a doba přípravy pro povolání prováděné podle předpisů o sociálním zabezpečení,
- g) doba, po kterou pracovník pobíral příspěvek před umístěním, popřípadě před nástupem nového zaměstnání podle příslušných předpisů,
- h) doba vazby (doba výkonu trestu odnětí svobody), bylo-li trestní stíhání proti pracovníkovi zastaveno nebo byl-li obžaloby zproštěn, byl i v pozdějším řízení, a doba výkonu trestu odnětí svobody vykonaného na podkladě zrušeného rozsudku, která přesahuje výměru mírnějšího trestu uloženého v pozdějším řízení.

⁽²⁾ Doby uvedené v předchozím odstavci se nezapočítávají, pokud spadají do doby trvání pracovního poměru; kryjí-li se navzájem, započítávají se jen jednou.

⁽³⁾ Jiné doby lze pracovníku do doby trvání pracovního poměru pro účely dovolené započítat se souhlasem ústředního orgánu daným po dohodě s příslušným odborovým orgánem.

⁽⁴⁾ Doba trvání pracovního poměru v cizině, popřípadě jiné započítatelné doby strávené v cizině, se započítávají do doby rozhodné pro délku dovolené, jen jestliže se pracovník zdr-

žoval mimo území Československé socialistické republiky s povolením příslušných státních orgánů; výjimky mohou povolit ústřední orgány."

44. § 104 včetně nadpisu zní:

„§ 104

Zápočet dob před 1. lednem 1968

Do doby trvání pracovního poměru se započítávají všechny doby pracovního poměru a doby uvedené v § 103 odst. 1 a 3, i když spadají do doby před 1. lednem 1968."

45. V § 106 odst. 5 se připojuje tato věta:

„Požádá-li pracovnice organizaci o poskytnutí dovolené tak, aby navazovala bezprostředně na skončení mateřské dovolené (§ 157 odst. 1), je organizace povinna její žádosti vyhovět."

46. V § 108 se připojuje nový odstavec 4, který zní:

„(4) Změní-li pracovník, který v organizaci splnil podmínku čekací doby, zaměstnání, může mu kterákoliv ze zúčastněných organizací poskytnout celou dovolenou, popřípadě její zbývající část, jestliže o to pracovník požádá nejpozději při rozvázání pracovního poměru a zúčastněné organizace se dohodnou na úhradě náhrady mzdy za dovolenou (její část), na niž pracovníku v organizaci poskytující dovolenou (její část) nárok nevznikl."

47. V § 110 se připojují nové odstavce 2 a 3, které zní:

„(2) Federální ministerstvo práce a sociálních věcí může v dohodě se zúčastněnými ústředními a odborovými orgány stanovit podmínky

a) za kterých mohou členové posádek lodí určitých výhradně nebo částečně pro plavbu na moři čerpat dovolenou až do konce příštího kalendářního roku,

b) poskytování dovolené v tuzemsku pracovníkům, kteří nastupují na pracoviště mimo území Československé socialistické republiky nebo se z takového pracoviště vracejí.

(3) Způsob výpočtu a výši náhrady mzdy za dobu dovolené pro pracovníky v dopravě, v energetice, ve spojích a v zemědělství s pracovní dobou nerovnoměrně rozvrženou na jednotlivé týdny nebo na období celého kalendářního roku stanoví ústřední orgány vykonávající státní správu v oborech dopravy, energetiky, pošt a telekomunikací, zemědělství a výživy."

48. § 112 odst. 2 zní:

„(2) Organizace nesmí poskytovat pracovníkům v souvislosti s pracovním poměrem vedle mzdy jiná plnění peněžité hodnoty, pokud to zvláštní předpisy nedovolují." Dosavadní odstavec 2 se označuje jako odstavec 3.

49. V § 115 odst. 5 se slova „šesti měsíců" nahrazují slovy „jednoho roku ode dne převedení."

50. V § 122 odst. 1 se připojuje nové ustanovení písm. l), které zní:

„l) částky mateřského příspěvku, které je pracovnice povinna vrátit na základě vykonatelného rozhodnutí podle zákona o mateřském příspěvku."

51. V § 123 se v první větě slova „pokud Ústřední rada odborů neupraví" nahrazují slovy „pokud vláda Československé socialistické republiky v dohodě s Ústřední radou Československého revolučního odborového hnutí neupraví" a ve druhé větě se slova „Ústřední rada odborů se zmocňuje" nahrazují slovy „Vláda Československé socialistické republiky může v dohodě s Ústřední radou Československého revolučního odborového hnutí".

52. V § 124 se vypouští odstavec 4.

53. § 131 odst. 2 zní:

„(2) Předpisy k provedení předchozího odstavce vydávají ministerstva práce a sociálních věcí České socialistické republiky a Slovenské socialistické republiky v dohodě s ostatními zúčastněnými ústředními orgány a příslušnými odborovými orgány, a to pokud jde o náhrady cestovních, stěhovacích a jiných výdajů, podle zásad stanovených vládou Československé socialistické republiky po projednání s Ústřední radou Československého revolučního odborového hnutí."

54. § 136 zní:

„§ 136

Společenská kontrola Československého revolučního odborového hnutí

(1) Orgány Československého revolučního odborového hnutí mají právo vykonávat společenskou kontrolu nad stavem bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v jednotlivých organizacích. Přitom mají zejména právo

a) kontrolovat, jak organizace plní své povinnosti v péči o bezpečnost a ochranu zdraví při práci a zda soustavně vytvářejí podmínky bezpečné a zdravotně nezávadné práce, a pravidelně prověřovat pracoviště a závodní zařízení pro pracující,

b) kontrolovat, zda organizace řádně vyšetřují pracovní úrazy, účastnit se zjišťování příčin pracovních úrazů a nemocí z povolání, popřípadě je samy vyšetřovat,

c) požadovat od organizace závazným pokynem odstranění závad v provozu na strojích a zařízeních, při pracovních postupech a v případě bezprostředního ohrožení života nebo zdraví pracovníků zakázat další práci,

d) zakázat práci přesčas a práci v noci, která by ohrožovala bezpečnost a ochranu zdraví pracovníků,

e) zúčastňovat se jednání o otázkách bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, vstupovat na pracoviště a do závodních zařízení pro pracující a vyžadovat si potřebné informace a podklady

(2) O opatřeních provedených podle předchozího odstavce písm. a) nebo d) jsou odborové orgány povinny neprodávě vyrozumět orgán státního odborného dozoru nad bezpečností práce. Požádali o to organizace orgán státního odborného dozoru, je tento orgán povinen přezkoumat opatření odborového orgánu; až do jeho rozhodnutí platí opatření odborového orgánu.

(3) Náklady vzniklé Československému revolučnímu odborovému hnutí výkonem společenské kontroly nad bezpečností a ochranou zdraví při práci hradí stát."

55. Nadpis v § 137 zní:

„Bezpečnost a ochrana zdraví při práci v družstvech“.

56. V § 137 odst. 1 se za slova „v jednotných zemědělských družstvech“ vkládají slova „v bytových družstvech a v družstvech vzájemné občanské pomoci.“

§ 137 odst. 4 zní:

„(4) Organizací a výkon společenské kontroly nad bezpečností a ochranou zdraví při práci ve výrobních družstvech a v jednotných zemědělských družstvech upraví vlády České socialistické republiky a Slovenské socialistické republiky nebo orgány jimi zmocněné.“

57. § 143 zní:

„§ 143

(1) Organizace může s pracovníkem uzavřít dohodu, kterou se organizace zavazuje umožnit pracovníku získání nebo zvýšení kvalifikace a pracovník se zavazuje po jejím získání nebo zvýšení setrvat v organizaci po určitou dobu v pracovním poměru nebo uhradit organizaci náklady spojené se získáním nebo zvýšením jeho kvalifikace.

(2) Dohoda musí být uzavřena písemně a musí v ní být uvedeny

- druh kvalifikace a způsob jejího získání nebo zvýšení,
- doba, po kterou se pracovník zavazuje setrvat v organizaci v pracovním poměru po získání nebo zvýšení této kvalifikace,
- druhy nákladů, které bude povinen pracovník organizaci uhradit, jestliže nesplní svůj závazek v organizaci v pracovním poměru setrvat, a nejvyšší celková částka, do které lze na něm tuto náhradu požadovat,

Jinak je dohoda neplatná.

(3) Nesplní-li pracovník svůj závazek pouze zčásti, povinnost nahradit náklady se poměrně sníží. V odůvodněných případech může organizace povinnost k náhradě nákladů pracovníku zcela prominout.

(4) Povinnost k náhradě nákladů zaniká zcela, jestliže pracovní poměr skončil

a) výpovědí danou organizací, pokud nejde o výpověď pro zvlášť hrubé porušení pracovní kázně nebo z důvodů, pro které lze okamžitě zrušit pracovní poměr,

b) výpovědí danou pracovníkem podle § 51 odst. 1 písm. c), d) nebo e),

c) okamžitým zrušením pracovního poměru pracovníkem (§ 54).

(3) Přešel-li pracovník do jiné organizace v naléhavém zájmu společnosti, může tato organizace převzít za pracovníka povinnost uhradit zcela nebo zčásti náklady spojené se získáním nebo zvýšením jeho kvalifikace, pokud s převzetím tohoto závazku orgán jí nadřízený souhlasí; převzetím závazku novou organizací závazek pracovníka zaniká."

58. § 147 zní:

„§ 147

(1) Vrátil-li se do práce pracovník po skončení výkonu veřejné funkce nebo jiné činnosti pro společenskou organizaci, po školení nebo skončení služby v ozbrojených silách, s výjimkou základní služby, nebo pracovníce po skončení mateřské dovolené (§ 157 odst. 1), nebo vrátil-li se do práce pracovník po skončení dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény (karanténního opatření), je organizace povinna zařadit je na jejich původní práci a pracoviště. Není-li to možné, protože tato práce odpadla nebo pracoviště bylo zrušeno, musí je organizace zařadit na jinou práci odpovídající pracovní smlouvě nebo alespoň jejich kvalifikaci.

(2) Vrátil-li se do práce pracovník po skončení základní vojenské služby nebo pracovníce po skončení další mateřské dovolené (§ 157 odst. 2), je organizace povinna zařadit je na práci odpovídající pracovní smlouvě. Není-li to možné, protože sjednaný druh práce odpadl, musí je organizace zařadit na jinou práci odpovídající jejich kvalifikaci.

(3) Nelze-li podle lékařského posudku pracovníka zařadit na původní práci a pracoviště, je organizace povinna zajistit mu jinou vhodnou práci."

59. V § 157 odst. 2 větě první, v § 159 odst. 1 a § 160 odst. 2 se slova „jednoho roku“ nahrazují slovy „dvou let.“

60. § 162 odst. 2 zní:

„(2) Ustanovení této hlavy platí s výjimkou § 152 a 154 obdobně pro vojáky z povolání, příslušnice Sboru národní bezpečnosti a příslušnice Sborů nápravné výchovy. Podrobnosti stanoví ministerstvo národní obrany, federální ministerstvo vnitra a ministerstva spravedlnosti.“

61. V § 166 odst. 1 se připojuje tato věta:

„Výjimečně mohou mladiství starší než 16 let konat noční práci nepřesahující jednu hodinu, jestliže je to třeba pro jejich výkon k povolání. Noční práce mladistvých musí být bezpro-

- středně navazovat na jeho práci připadající podle rozvrhu pracovních směn na denní dobu."
62. V § 188 odst. 1 písm. b) se slova „ministerstvo zdravotnictví v dohodě s Ústřední radou odborů" nahrazují slovy „ministerstva zdravotnictví v dohodě s Českou radou odborových svazů nebo se Slovenskou radou odborových svazů".
63. V § 171 odst. 1 se slovo „má" nahrazuje slovem „je povinen".
64. V § 175 věta první zní: „Na pracovníku, který vědomě ani neupozornil vedoucího pracovníka na hrozící škodu ani nezakročil proti hrozící škodě (§ 171), ačkoliv by tím bylo zabráněno bezprostřednímu vzniku škody, může organizace požadovat, aby přispěl k úhradě škody v rozsahu přiměřeném okolnostem případu, pokud jí není možno uhradit jinak."
65. § 183 odst. 1 zní:
„⁽¹⁾ Byla-li škoda způsobena z nedbalosti, může organizace nebo soud určit výši náhrady škody nižší částkou, než je skutečná škoda, popřípadě než je trojnásobek průměrného měsíčního výdělku pracovníka. Byla-li škoda způsobena v opilsti nebo na svěřených lodnotách, které je pracovník povinen vyúčtovat, nebo ztrátou svěřených předmětů, může být náhrada škody takto snížena jen soudem nebo ve smíru, schváleném komisí pro pracovní spory. Výše náhrady musí však činit nejméně jednu třetinu skutečné škody, a přesahuje-li škoda trojnásobek průměrného měsíčního výdělku pracovníka, nejméně částku rovnající se jeho průměrnému měsíčnímu výdělku."
66. V § 187 se vypouští odstavec 3.
67. § 189 odst. 1 zní:
„⁽¹⁾ Organizace je povinna nahradit pracovníku skutečnou škodu, a to v penězích, pokud škodu neodčiní uvedením v předešlý stav. Jde-li o škodu na zdraví, platí pro způsob a rozsah její náhrady ustanovení o pracovních úrazech s tím omezením, že jednorázové odškodnění pozůstalým nenáleží."
68. V § 194 se slova „před pracovním úrazem nebo před zjištěním nemoci z povolání" nahrazují slovy „před vznikem škody způsobené pracovním úrazem nebo nemocí z povolání".
69. § 195 zní:
„§ 195
⁽¹⁾ Náhrada za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti nebo při uznání plně (částečně) invalidity se poskytne pracovníku v takové výši, aby spolu s jeho výdělkem po pracovním úrazu nebo po zjištění nemoci z povolání s připočtením případného invalidního nebo částečného invalidního důchodu poskytovaného z téhož důvodu se rovnala jeho průměrnému výdělku před vznikem škody. Ke zvýšení invalidního důchodu pro bezmocnost ani k jeho snížení podle předpisů o sociálním zabezpečení se nepřihlíží.
⁽²⁾ Náhrada za ztrátu na výdělku spolu s výdělkem postiženého pracovníka s případným invalidním nebo částečným invalidním důchodem poskytovaným při pracovním úrazu nesmí přesáhnout částku 2500 Kčs měsíčně. U pracovníků, jejichž průměrný výdělek před vznikem škody na zdraví byl vyšší než 2500 Kčs, se tato částka zvyšuje o 50 % rozdílu mezi tímto výdělkem a částkou 2500 Kčs. Toto omezení neplatí, byla-li škoda způsobena úmyslně nebo byla-li způsobena výhradně organizací porušením předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.
⁽³⁾ Pracovníku, který bez vážných důvodů odmítne nastoupit práci, která mu byla zajištěna (§ 147), přísluší náhrada za ztrátu na výdělku podle předchozích odstavců pouze ve výši rozdílu mezi průměrným výdělkem před vznikem škody způsobené pracovníku úrazem nebo nemocí z povolání a průměrným výdělkem, kterého mohl dosáhnout na práci, která mu byla zajištěna.
⁽⁴⁾ Ministerstva zdravotnictví stanoví v dohodě s Českou radou odborových svazů nebo Slovenskou radou odborových svazů, při kterých nemocech z povolání náleží náhrada za ztrátu na výdělku po skončení pracovní neschopnosti jen po dobu, než bude postižený pracovník schopen dosahovat výdělku odpovídajícího jeho kvalifikaci."
70. § 199 odst. 2 věta první zní:
„Při výpočtu této náhrady se vychází z průměrného výdělku zemělého; náhrada nákladů na výživu všech pozůstalých nesmí však úhrnem převýšit částku, do které by náležela zemělému náhrada za ztrátu na výdělku podle § 195 odst. 2."
71. V § 201 odst. 2 se vypouštějí slova „v pracovním poměru".
72. V § 203 odst. 2 se slova „Ministerstvo zdravotnictví, Státní úřad sociálního zabezpečení a Ústřední rada odborů stanoví v dohodě" nahrazují slovy „Ministerstva zdravotnictví stanoví v dohodě s Českou radou odborových svazů nebo Slovenskou radou odborových svazů".
73. § 206 zní:
„§ 206
⁽¹⁾ Ustanovení této hlavy se vztahují i na občany vykonávající veřejné funkce a na ostatní osoby, o kterých to stanoví vláda Československé socialistické republiky nebo orgán jí zmocněný.
⁽²⁾ Ustanovení § 190 až 203 se vztahují též na členy jednotných zemědělských družstev, na občany, kteří v družstvu soustavně pracují podle pracovních příkazů orgánů družstva a nejsou do sud ani jeho členy, ani v pracovním poměru k družstvu, na příslušníky ozbrojených sil v činné službě a na příslušníky Sboru národní bezpeč-

ností a na příslušníky Sborů nápravné výchovy; potřebné odchylky v oborech své působnosti mohou stanovit ministerstvo národní obrany, federální ministerstvo vnitra a ministerstva spravedlnosti."

74. Ustanovení hlavy deváté zní:

**„HLAVA DEVÁTÁ
PRACOVNÍ SPORY**

§ 207

[¹] Spory mezi organizací a pracovníkem o nároky z pracovního poměru projednávají a rozhodují soudy. Komise pro pracovní spory (dále jen „komise“) provádí smírní řízení, pokud o to žádá jeden z účastníků.

[²] Spory o obsah potvrzení o zaměstnání (§ 80 odst. 1), posudků o pracovní činnosti (§ 80 odst. 2) a o návrhu na zrušení kárného opatření (§ 81 odst. 2) musí však být před podáním návrhu soudu projednány komisí; to neplatí, nebyla-li komise v organizaci zřízena.

§ 208

Komise se zřizují v organizacích; jejich členy volí a odvolává kolektiv pracovníků, jemuž také odpovídají za svou činnost. Volby organizuje vedoucí organizace společně s příslušným odborovým orgánem.

§ 209

[¹] Účelem projednávání sporu před komisí je urovnání sporu smírem. Dojde-li ke smíru, komise jej schválí, neodporuje-li platným předpisům.

[²] Jde-li o spory uvedené v § 207 odst. 2 a nedojde-li ke smíru, komise po jednání o sporu rozhodne.

§ 210

[¹] Komise musí dbát, aby při jednání byl zjištěn skutečný stav věci co nejúčelněji a nejrychleji a aby sjednaný smír, popřípadě rozhodnutí o sporu byly v souladu s platnými předpisy.

[²] Před schválením smíru, popřípadě před vydáním rozhodnutí o sporu, vyžádá si komise od účastníků sporu potřebné podklady a přizve k jednání účastníky sporu a podle potřeby i další osoby, které mohou přispět k objasnění věci. Tyto osoby jsou povinny se dostavit k jednání, vypovídat pravdu a nic nezamíchat.

[³] Je-li účastníkem řízení mladistvý pracovník, přizve komise k jednání také jeho zákonného zástupce, a jde-li o pracovníka, kterému byl soudem ustanoven opatrovník, též jeho opatrovníka.

§ 211

[¹] Jestliže do 30 dnů od podání návrhu ve sporech podle § 207 odst. 2 nedošlo k vydání rozhodnutí nebo ke schválení smíru a některý z účastníků navrhl, aby spor byl postoupen soudu, je komise povinna tomuto návrhu bezodkladně vyhovět. Nesplní-li komise tuto povinnost, může se navrhovatel obrátit přímo na soud.

[²] V ostatních sporech může se účastník obrátit na soud, aby o sporu rozhodl kdykoliv před schválením sjednaného smíru.

§ 212

Organizace i pracovník mohou podat do 15 dnů od doručení písemného rozhodnutí komise ve sporech podle § 207 odst. 2 návrh soudu, aby o sporu rozhodl.

§ 213

[¹] Smír schválený komisí nabývá právní moci a je závazný pro účastníky sporu i pro všechny orgány. Totéž platí i o rozhodnutí komise, nebyl-li podán návrh, aby o sporu rozhodl soud (§ 212).

[²] Nebyla-li splněna ve stanovené lhůtě povinnost převzatá schváleným smírem nebo uložená pravomocným rozhodnutím komise, může se oprávněný domáhat u soudu soudního výkonu tohoto smíru nebo rozhodnutí.

§ 214

[¹] Schválení smíru, popřípadě rozhodnutí komise mohou být zrušeny soudem, jestliže se dodatečně zjistí, že jsou v rozporu s právními předpisy. Soud v tomto případě rozhodne ve věci samé.

[²] Návrh na zrušení může podat účastník sporu, státní orgán nebo společenská organizace nejpozději do tří let od nabytí právní moci.

§ 215

[¹] Komise zruší na návrh kteréhokoliv účastníka sporu schválení smíru nebo své pravomocné rozhodnutí, jestliže se dodatečně zjistily mimořádně závažné okolnosti, kterých tento účastník nemohl bez své viny použít a které odůvodňují podstatně příznivější rozhodnutí v jeho prospěch.

[²] Návrh na zrušení smíru nebo pravomocného rozhodnutí může účastník podat pouze do tří měsíců ode dne, kdy se dověděl o okolnostech odůvodňujících navrhovanou změnu, nejpozději do tří let od právní moci smíru nebo rozhodnutí.

§ 216

Federální ministerstvo práce a sociálních věcí v dohodě s ministerstvy spravedlnosti, Ústřední radou Československého revolučního odborového hnutí, Českým svazem výrobních družstev a Slovenským svazem výrobních družstev stanoví, ve kterých organizacích se komise zřizují, jak se ustavují a kdo hradí náklady s jejich činností spojené, a podrobněji upraví řízení před nimi."

75. § 219 odst. 2 zní:

„[²] Podrobnosti o právech a povinnostech učňů stanoví učňovský řád, který vydá organizace v dohodě se závodním výběrem podle vzorových učňovských řádů vydaných ministerstvem školství v dohodě s Českou radou odborových svazů nebo Slovenskou radou odborových svazů.“

76. § 227 včetně nadpisu zní:

„Povinnosti organizace při skončení učebního poměru

§ 227

(1) Po úspěšném vykonání závěrečné učňovské zkoušky, popřípadě po uplynutí učební doby, je organizace povinna uzavřít s učněm pracovní smlouvu a umožnit mu v kolektivu ostatních pracovníků další odborný růst. Sjednaný druh práce musí odpovídat kvalifikaci získané v učebním poměru. Uzavření pracovní smlouvy může organizace odmítnout jen se souhlasem závodního výboru, jestliže nemá pro učně vhodnou práci, protože se mění její úkoly, nebo pro pracovní nezpůsobilost učně. Pracovní smlouvu může organizace s učněm uzavřít i před skončením učebního poměru, nejdříve však v druhém roce učebního poměru.

(2) Skončí-li učební poměr na základě výpovědi nebo okamžitého zrušení, je okresní národní výbor ve spolupráci s organizací povinen zajistit uční možnost výchovy v učebním poměru v jiné organizaci, s výjimkou případů, kdy byl učeň přijat ke studiu. Nelze-li z vážných důvodů takto zabezpečit pokračování výchovy učně, zabezpečí mu okresní národní výbor práci v pracovním poměru.“

77. Za § 227 se vkládá nový § 227a, který zní:

„§ 227a

(1) Při uzavírání pracovní smlouvy může organizace s učněm uzavřít dohodu, v níž se učeň zaváže, že po vykonání závěrečné učňovské zkoušky, popřípadě po uplynutí učební doby, setrvá v organizaci v pracovním poměru po určitou dobu, nejvýše však po dobu tří let; do této doby se nepočítává doba základní (náhradní) vojenské služby. Dohoda musí být uzavřena písemně, jinak je neplatná.

(2) Jestliže jiná organizace uzavře s pracovníkem v době trvání jeho závazku pracovní smlouvu, je povinna organizaci, k níž byl pracovník v učebním poměru, na její žádost nahradit přiměřené náklady vynaložené na jeho výchovu v učebním poměru. Federální ministerstvo financí může v dohodě se zúčastněnými ústředními orgány určit druhy těchto nákladů a stanovit výši jejich náhrady paušálními částkami.

(3) Povinnost organizace hradit náklady podle předchozího odstavce se poměrně sníží, neplnil-li pracovník závazek podle odstavce 1 pouze zčásti. Povinnost organizace hradit tyto náklady nevzniká, jestliže organizace, k níž byl pracovník v učebním poměru, netrvá na splnění závazku vyplývajícího z uzavřené dohody nebo rozváže-li pracovník pracovní poměr výpovědí z důvodů uvedených v § 51 odst. 1 písm. c) nebo d) anebo zruší-li pracovní poměr okamžitě (§ 54).“

78. V § 228 odst. 4 zní:

„(4) Ministerstva školství vydávají v dohodě se zúčastněnými ústředními orgány a Českou radou odborových svazů nebo Slovenskou radou odborových svazů předpisy o závěrečných učňovských zkouškách; mohou též stanovit, kterou jinou dobu než dobu trvání předchozího učebního poměru a v jakém rozsahu lze započítat do učební doby.“

79. V § 230 odst. 2 věta první zní:

„Uční obdrží odměnu, která sleduje výchovné cíle a jejíž podmínky a výši stanoví ministerstva práce a sociálních věcí České socialistické republiky a Slovenské socialistické republiky v dohodě se zúčastněnými ústředními orgány a Českou radou odborových svazů nebo Slovenskou radou odborových svazů.“

80. V § 230 odst. 3 větě druhé se slova „ministerstvo školství a kultury v dohodě se zúčastněnými ústředními orgány a Ústřední radou odborů“ nahrazují slovy „ministerstva práce a sociálních věcí České socialistické republiky a Slovenské socialistické republiky v dohodě se zúčastněnými ústředními orgány a Českou radou odborových svazů nebo Slovenskou radou odborových svazů.“

81. § 235 odst. 2 zní:

„(2) Organizace odpovídá pracovníku za škodu, kterou utrpěl při výkonu práce podle uzavřené dohody nebo v přímé souvislosti s ním, stejně jako pracovníkům v pracovním poměru; rodinným příslušníkům odpovídá však organizace za úraz jen podle občanského zákoníku.“

82. § 236 zní:

„§ 236

Spory vyplývající z těchto dohod se projednávají stejně jako spory z pracovního poměru.“

83. § 237 odst. 3 věta první zní:

„Organizace může uzavřít s pracovníkem, který je v pracovním poměru k jiné organizaci, dohodu o pracovní činnosti jen s jejím předchozím písemným souhlasem.“

84. § 239 zní:

„§ 239

Ústřední orgány v dohodě s příslušnými odborovými orgány mohou stanovit zásady pro odměňování pracovníků činných podle těchto dohod a bližší podmínky pro jejich uzavírání. Odměňování prací konaných podle těchto dohod a vyskytujících se ve více odvětvích upraví ministerstva práce a sociálních věcí České socialistické republiky a Slovenské socialistické republiky.“

85. V § 243 odst. 3 zákoníku práce vypustit celou část věty za středníkem.

86. V § 260 odst. 2 se slovo „manželku“ nahrazuje slovem „manžela“.

87. § 261 zní:

„§ 261

(1) Nárok se promlčí, jestliže nebyl uplatněn u komise pro pracovní spory nebo u soudu ve lhůtě v tomto zákoně stanovené. K promlčení se přihlídně, jen jestliže se ten, vůči němuž se nárok uplatňuje, promlčení dovolá; v takovém případě nelze promlčený nárok účastníku, který jej uplatňuje, přiznat.

(2) K zániku práva proto, že nebylo ve stanovené lhůtě uplatněno, dochází jen v případech uvedených v § 48 odst. 3, § 52, § 53 odst. 2, § 60 odst. 3, § 64, § 79 odst. 1, § 101 odst. 4 a § 204 odst. 3. Bylo-li právo uplatněno po uplynutí stanovené doby, přihlídně komise pro pracovní spory i soud k zániku práva, i když to účastník řízení nenamítne.

(3) Uplatní-li účastník své právo a v zahájeném řízení řádně pokračuje, promlčecí doba po dobu řízení neběží. Totéž platí i o právu, které bylo pravomocně přiznáno a pro které byl u soudu navržen výkon rozhodnutí.

(4) Od podání návrhu na projednání sporu komisí pro pracovní spory promlčecí lhůta neběží po dobu tohoto jednání, nejdéle však po dobu tří měsíců.“

88. V § 263 odst. 3 větě druhé se slova „však zanikne“ nahrazují slovy „se však promlčí.“

89. § 264 odst. 1 a 2 zní:

„(1) Přisluší-li nárok na základě pravomocného rozhodnutí nebo schváleného smíru, musí ten, jehož nárok má být uspokojen, požádat o výkon rozhodnutí do 10 let ode dne, kdy nárok měl být podle pravomocného rozhodnutí nebo schváleného smíru uspokojen. Bylo-li plnění rozloženo na splátky, počíná lhůta k požádání o výkon rozhodnutí u jednotlivých splátek běžet ode dne jejich splatnosti. Stane-li se neplněním některé ze splátek splatný celý nárok, počne běžet desetiletá lhůta od splatnosti nesplněné splátky.

(2) Nároky na jednotlivá opětuující se plnění příslušející na základě pravomocného rozhodnutí nebo schváleného smíru se promlčují, nebylo-li požádáno o výkon rozhodnutí do tří let ode dne jejich splatnosti.“

90. V § 265 odst. 1 se slova „rozhodčího orgánu“ nahrazují slovy „komise pro pracovní spory“.

91. Za § 266 se vkládá nový § 266a, který zní:

„§ 266a

Doručování

(1) Písemnosti organizace, týkající se vzniku a zániku pracovního poměru nebo vzniku, změn a zániku povinností pracovníka vyplývajících z pracovní smlouvy, jakož i rozhodnutí o uložení kárného opatření musí být doručeny pracovníku do vlastních rukou. To platí obdobně o písemnostech týkajících se vzniku, změn a zániku práv

a povinností vyplývajících z dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr. Písemnosti se pracovníku doručují na pracovišti, v jeho bytě nebo kdekoliv bude zastížen; není-li to možné, lze písemnost doručit poštou.

(2) Písemnosti doručované poštou zasílá organizace na poslední adresu pracovníka, která je jí známa, jako doporučenou zásilku s doručenkou s poznámkou „do vlastních rukou“.

(3) Povinnost organizace doručit písemnost je splněna, jakmile pracovník písemnost převezme nebo jakmile byla poštou vrácena odesilající organizaci jako nedoručitelná a pracovník svým jednáním doručení písemnosti zmařil. Účinky doručení nastanou i tehdy, jestliže pracovník přijetí písemnosti odmítne.“

92. Za § 267 se vkládá nový § 267a, který zní:

„§ 267a

(1) Pro pracovní vztahy členů výrobních družstev platí ustanovení § 1, § 8 až 17, § 23, § 25, § 36 až 40, § 60 až 64, § 69 až 243, § 244 s výjimkou odstavce 2 poslední věty, § 245 s výjimkou odstavce 3, § 246 až 250, § 252 až 266a, § 267, § 270, § 272 až 275, s těmito odchylkami:

a) kde tento zákon mluví o pracovním poměru, rozumí se tím členský poměr člena výrobního družstva k družstvu, a kde mluví o vedlejším pracovním poměru, rozumí se tím též členský poměr s vedlejším pracovním úvazkem. Kde se v tomto zákonu mluví o pracovní smlouvě, rozumí se tím dohoda o pracovních podmínkách, kterou člen výrobního družstva uzavřel s družstvem. Místem výkonu práce se rozumí místo, v němž se člen družstva zavázal vykonávat práce, a není-li takové místo výslovně ujednáno, místo, které vyplývá z povahy práce; kde se mluví o vedoucím organizace, rozumí se tím představenstvo družstva, popřípadě orgán nebo funkcionář družstva zmocněný představenstvem;

b) pokud tento zákon svěřuje ústředním orgánům působnost při provádění některých ustanovení ve vztahu k organizacím jimi řízeným, vykonává tuto působnost ve vztahu k výrobním družstvům Český svaz výrobních družstev a Slovenský svaz výrobních družstev. Ustanovení tohoto zákona o spolurozhodování, popřípadě o součinnosti odborových orgánů, se na členské vztahy ve výrobních družstvech nevztahují; pokud tento zákon vyžaduje u některých opatření účast vyšších odborových orgánů, vykonává tuto působnost Český svaz výrobních družstev a Slovenský svaz výrobních družstev, jde-li o opatření týkající se výrobních družstev;

c) povinnost k náhradě nákladů na získání nebo zvýšení kvalifikace zaniká u členů výrobních družstev zrušením členství výpovědí z důvodů obdobných důvodům uvedeným v § 143 a 227a nebo okamžitým zrušením členského poměru členem podle stanov družstva;

d) vedlejší činnost (§ 71) smí být ve výrobním družstvu vykonávána jen v pracovním poměru nebo na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr;

e) pracovní řád družstva schvaluje členská schůze družstva. V pracovním řádu se zejména stanoví, který orgán družstva ukládá kárná opatření a rozhoduje o námitkách proti uložení důtky;

f) v případech, kdy tento zákon umožňuje upravit též některé pracovní nebo mzdové podmínky kolektivní smlouvou, lze ve výrobních družstvech takovou úpravu provést usnesením členské schůze;

g) Český svaz výrobních družstev a Slovenský svaz výrobních družstev mohou stanovit, ve kterých dalších případech přísluší pracovníkům při důležitých osobních překážkách v práci pracovní volno s náhradou mzdy."

93. Za § 270 se vkládá nový § 270a, který zní:

„§ 270a

[¹] Okresní národní výbor je oprávněn uložit organizaci za porušení povinností vyplývajících z pracovníprávních předpisů, včetně mzdových předpisů, pokutu až do částky 100 000 Kčs, a při opětovném porušení povinností, za jejichž nedodržení byla již pokuta uložena, pokutu až do částky 500 000 Kčs. Pokuty plynou do příslušného státního rozpočtu.

[²] Pokutu nelze uložit, byla-li organizaci za totéž porušení předpisů uložena již pokuta nebo jiná majetková sankce jiným orgánem podle zvláštních předpisů.

[³] Federální ministerstvo financí v dohodě s federálním ministerstvem práce a sociálních věcí a s Ústřední radou Československého revolučního odborového hnutí stanoví, z jakých prostředků se pokuty uhradují.

[⁴] Při ukládání pokut se postupuje podle obecných předpisů o správním řízení."

94. § 272 odst. 2 zní:

„[²] Za předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci se považují i pravidla o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci vydaná ústředními orgány, orgány nadřízenými organizacím nebo organizacemi s předchozím souhlasem příslušného orgánu státního odborného dozoru nad bezpečností práce a technických zařízení příslušného odborového orgánu."

95. § 273 zní:

„§ 273

Invalidním důchodem, částečným invalidním důchodem a důchodem pozůstalých se rozumějí

tyto důchody po odečtení případné zvláštní daně z důchodu."

Čl. II

[¹] Změny vyplývající z tohoto zákona se nevztahují, pokud není dále stanoveno jinak, na nároky vzniklé z pracovníprávních vztahů do 31. prosince 1969 a na právní úkony učiněné před 1. lednem 1970, i když jejich právní účinky nastanou po tomto dni.

[²] Pro narušení soc.alistického společenského řádu lze dát pracovníku výpověď [§ 46 odst. 1 písm. e)], popřípadě okamžitě s ním zrušit pracovní poměr [§ 53 odst. 1 písm. c)] i tehdy, došlo-li k takové činnosti před počátkem účinnosti tohoto zákona.

[³] Po dobu od nabytí účinnosti tohoto zákona do konce roku 1971 není okamžitě zrušení pracovního poměru pro narušení socialistického společenského řádu podle § 53 odst. 1 písm. c) vázáno lhůtami uvedenými v § 53 odst. 2.

[⁴] Částky omezující podle dřívějších předpisů způsob výpočtu a poskytování náhrady za ztrátu na výděleku a náhrady nákladů na výživu pozůstalých se pro náhrady náležející za dobu od 1. ledna 1970 zvyšují na jednotnou částku 2500 Kčs. Invalidním důchodem, částečným invalidním důchodem a důchodem pozůstalých se rozumějí od 1. ledna 1970 tyto důchody po odečtení případné zvláštní daně z důchodu. Na žádost poškozeného se případná úprava náhrady provede i tam, kde o uvedených náhradách bylo již pravomocně rozhodnuto nebo kdy jejich výše byla již dohodnuta.

[⁵] Pracovní spory, pokud nebyly do 31. prosince 1969 pravomocně ukončeny v řízení před odborovými orgány, postoupí tyto orgány k dalšímu jednání okresnímu soudu, v jehož obvodu mají sídlo. Bude-li podán návrh na zrušení pravomocného rozhodnutí vydaného v pracovním sporu odborovým orgánem nebo na jeho změnu nebo na zrušení schválení smíru tímto orgánem, rozhodne o návrhu soud.

[⁶] Pokud lhůty stanovené pro uplatnění nároků počaly běžet před 1. lednem 1970, posuzují se od tohoto dne jako lhůty promlčecí s výjimkou lhůt stanovených v § 46 odst. 3, § 52, § 53 odst. 2, § 60 odst. 2, § 64, § 79 odst. 1, § 101 odst. 4 a § 204 odst. 3.

Čl. III

Předsednictvo Federálního shromáždění se zmocňuje, aby vyhlásilo ve Sbírce zákonů úplné znění zákoníku práce, jak vyplývá z pozdějších předpisů.

Čl. IV

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1970.

Svoboda v. r.

Dr. Hanes v. r.

Ing. Černík v. r.

154

Z Á K O N

ze dne 18. prosince 1969

o mateřském příspěvku

Federální shromáždění Československé socialistické republiky se usneslo na tomto zákoně:

§ 1

Účel zákona

V zájmu zlepšení populačního vývoje se poskytuje pracujícím ženám, jestliže se věnují péči o děti a nemají v této době příjem z pracovní činnosti, mateřský příspěvek podle dalších ustanovení tohoto zákona.

§ 2

Osobní rozsah

(¹) Tento zákon se vztahuje na

- a) pracovnice v pracovním poměru,
- b) členky výrobních družstev,
- c) členky jednotných zemědělských družstev a občanky, které trvale pracují v jednotném zemědělském družstvu a nejsou dosud jeho členkami ani nejsou k němu v pracovním poměru (dále jen „družstevní rolnice“),
- d) vojákyně v činné službě, příslušnice ozbrojených bezpečnostních sborů a Sborů nápravné výchovy,
- e) jednotlivě hospodařící rolnice a jiné ženy samostatně hospodařící, jakož i spolupracující členky rodin jednotlivě hospodařících rolníků a jiných osob samostatně hospodařících,*
- f) učnice, žákyně a studentky v denním studiu na školách poskytujících střední, vyšší nebo vysokoškolské vzdělání, jakož i žákyně vojenských škol,

g) občanky poskytující služby a opravy na základě povolení národního výboru.**)

h) ženy, které jsou po skončení zaměstnání (pracovní činnosti), členství ve výrobním družstvu, školní docházky nebo studia vedeny v evidenci národního výboru jako uchazečky o zaměstnání,***)

ch) spisovatelky, hudební skladatelky, výtvarné umělkyně, architektky, vědecké pracovnice, novinářky, výkonné umělkyně a artistky, uznávané příslušnou vrcholnou ideovou organizací (dále jen „umělkyně“),†)

i) jiné ženy, které jsou účastny nemocenského pojištění pracovníků jako pracovnice, pokud jde o jejich nároky v mateřství.††)

(²) Kde se dále v tomto zákoně mluví o pracovnicích, rozumějí se tím ženy uvedené v předchozím odstavci; kde se mluví o zaměstnání, rozumí se tím též služba v ozbrojených silách, ozbrojených bezpečnostních sborech a ve Sborech nápravné výchovy, jakož i studium.

§ 3

Podmínky nároku

(¹) Pracovnice, která se rozhodla pečovat o dítě do jednoho roku věku místo výkonu zaměstnání (pracovní činnosti), má nárok na mateřský příspěvek, jestliže

- a) byla v posledních dvou letech před porodem zaměstnána (pracovně činná) alespoň 270 dnů,

*) § 1 odst. 3 a § 21 vyhlášky č. 105/1964 Sb., o důchodovém pojištění jednotlivě hospodařících rolníků a jiných osob samostatně hospodařících a o poskytování zaopatřovacího příspěvku členům jejich rodin, ve znění vyhlášek č. 93/1968 Sb. a č. 181/1968 Sb.

**) část druhá vyhlášky č. 21/1965 Sb., o důchodovém zabezpečení, nemocenském pojištění a preventivní a léčebné péči některých občanů činných při poskytování služeb, ve znění vyhlášky č. 94/1968 Sb.

***) vyhláška č. 182/1968 Sb., o dávkách v mateřství a o přidavcích na děti uchazečů o zaměstnání

†) § 59 a násl. vyhlášky č. 102/1964 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení, ve znění vyhlášek č. 91/1968 Sb. a č. 179/1968 Sb.

††) zákon č. 54/1958 Sb., o nemocenském pojištění zaměstnanců, ve znění zákonů č. 18/1959 Sb. a č. 87/1968 Sb., a předpisy vydané podle něho, zejména vyhláška č. 190/1952 Ú. l., o nemocenském pojištění a o důchodovém zabezpečení funkcionářů národních výborů, a část první vyhlášky č. 21/1965 Sb.; předpisy zakládající u některých skupin pracujících účast na nemocenském pojištění pracovníků, zejména zákon č. 36/1964 Sb., o organizaci soudů a o volběch soudců, ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 5/1963 Sb., o advokacii

b) celodenně a řádně pečuje

1. alespoň o jedno vlastní dítě do jednoho roku věku a vešle toho řádně pečuje o další dítě nebo děti (vlastní nebo převzaté do své trvalé péče nahrazující mateřskou péči) ve věku do skončení povinné školní docházky nebo o dítě invalidní do 26 let věku, které vyžaduje stálé péče, nebo
  2. alespoň o jedno vlastní dítě do jednoho roku věku, jde-li o pracovnici neprovdanou, ovdovělou, rozvedenou nebo z jiných vážných důvodů osamělou, která nežije s druhem, a
- c) v době této péče nemá nárok na mzdu (plat, pracovní odměnu, jiný příjem z výdělečné činnosti) ani nepobírá peněžité dávky nemocenského pojištění (zabezpečení v nemoci, zabezpečení matky a dítěte, nemocenské péče v ozbrojených silách) nahrazující mzdu ani příspěvek před nástupem nového zaměstnání,^{*} příspěvek před umístěním do zaměstnání^{**} nebo příspěvek po dobu přípravy pro povolání.^{***})

(²) Na mateřský příspěvek má nárok též pracovnice, která převzala dítě do jednoho roku věku do své trvalé péče nahrazující mateřskou péči, i když pečuje celodenně a řádně jen o toto dítě, jsou-li splněny ostatní podmínky uvedené v odstavci 1 písm. a) a c); přitom se podmínka doby zaměstnání (pracovní činnosti) zjišťuje ke dni, od kterého pracovnice převzala dítě do své trvalé péče.

(³) Za dítě převzaté do trvalé péče nahrazující mateřskou péči se považuje dítě, jež bylo převzato do této péče na základě rozhodnutí příslušného orgánu, nebo dítě, jehož matka zemřela.

(⁴) Na mateřský příspěvek má nárok též neprovdaná, ovdovělá, rozvedená nebo z jiných vážných důvodů osamělá pracovnice (odstavec 1 písm. b) č. 2), i když je výdělečně činná, jestliže dítě mladší jednoho roku nemohlo být z vážných důvodů umístěno v jeslích a pracovnice mu po dobu výkonu zaměstnání (pracovní činnosti) jinak zajistila na svůj náklad potřebnou péči jinou osobou, než jsou rodiče, prarodiče nebo sourozenci pracovnice.

(⁵) Mateřský příspěvek náleží také tehdy, jestliže pracovnice skončila své zaměstnání (pracovní činnost) již před porodem, popřípadě převzetím dítěte do trvalé péče a od skončení zaměstnání (pracovní činnosti) do dne porodu (převzetí dítěte) neuplynula doba delší než devět měsíců.

*) vyhláška č. 86/1967 Sb., kterou se upravuje uvolňování pracovníků a jejich umísťování a hmotné zabezpečení v souvislosti s likvidací neefektivních provozů a s jinými racionalizačními opatřeními, ve znění vyhlášky č. 132/1968 Sb.

**) § 72 zákona č. 101/1964 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění zákonů č. 89/1968 Sb. a č. 181/1968 Sb., a § 94 vyhlášky č. 102/1964 Sb.

***) § 72 zákona č. 101/1964 Sb., § 95 vyhlášky č. 102/1964 Sb., § 108 zákona č. 103/1964 Sb., o sociálním zabezpečení družstevních rolníků, ve znění zákonů č. 141/1965 Sb., č. 116/1967 Sb., č. 89/1968 Sb. a č. 181/1968 Sb. a § 97 vyhlášky č. 104/1964 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení družstevních rolníků, ve znění vyhlášek č. 142/1965 Sb., č. 117/1967 Sb., č. 92/1968 Sb. a č. 180/1968 Sb.

(⁶) Mateřský příspěvek náleží, jen jestliže děti uvedené v předchozích odstavcích mají státní občanství Československé socialistické republiky a žijí na jejím území.

§ 4

Doba poskytování mateřského příspěvku

(¹) Mateřský příspěvek se poskytuje nejdéle do dne, kdy dítě dosáhlo jednoho roku věku, i když po porodu tohoto dítěte další dítě (§ 3 odst. 1 písm. b) zemřelo, ukončilo povinnou školní docházku, anebo invalidní dítě dosáhlo věku 26 let, přestalo být invalidní nebo odpadá potřeba stálé péče o ně.

(²) Je-li dítě mladší jednoho roku nebo pracovnice ze zdravotních důvodů v ústavním ošetřování po dobu delší než tři měsíce, mateřský příspěvek se počínajíc čtvrtým měsícem neposkytuje. Příslušný orgán (§ 12) může však ze závažných důvodů rozhodnout, že se mateřský příspěvek bude poskytovat i nadále.

§ 5

Výše mateřského příspěvku

(¹) Mateřský příspěvek činí, pečuje-li pracovnice

o jedno dítě do jednoho roku věku	500 Kčs
o dvě děti do jednoho roku věku	800 Kčs
o tři a více dětí do jednoho roku věku	1200 Kčs

za kalendářní měsíc.

(²) Náleží-li mateřský příspěvek jen po část měsíce, činí při péči

o jedno dítě do jednoho roku věku	16 Kčs
o dvě děti do jednoho roku věku	26 Kčs
o tři a více dětí do jednoho roku věku	40 Kčs

za kalendářní den.

(³) Mateřský příspěvek se poskytuje měsíčně pozadu.

§ 8

Výjimečné poskytování mateřského příspěvku

Jestliže pracovnice pobírá nemocenské, peněžitou pomoc v mateřství nebo příspěvek před nástupem nového zaměstnání, příspěvek před umístěním nebo příspěvek po dobu přípravy pro povolání částkou, která je nižší, než by činil mateřský příspěvek a pracovnice jinak splňuje ostatní podmínky nároku na mateřský příspěvek, poskytuje se jí mateřský příspěvek ve výši rozdílu mezi tímto příspěvkem a uvedenou dávkou, popřípadě příspěvkem před nástupem nového zaměstnání, příspěvkem před umístěním do zaměstnání nebo příspěvkem po dobu přípravy pro povolání.

§ 7

Souběh nároků

Splňuje-li pracovnice podmínky pro nárok na mateřský příspěvek ze dvou nebo několika zaměstnání (pracovních činností), náleží mateřský příspěvek jen jednou, a to z toho zaměstnání (pracovní činnosti), v němž pracovnice dosahovala vyššího výdělku.

§ 8

Změna a vrácení mateřského příspěvku

(1) Změní-li se nebo odpadnou-li skutečnosti rozhodné pro nárok na mateřský příspěvek nebo jeho výši, nebo jestliže mateřský příspěvek byl přiznán na podkladě omylu, mateřský příspěvek se odejme nebo sníží anebo jeho výplata zastaví dnem, kdy nastal některý z uvedených důvodů pro tato opatření; byl-li však mateřský příspěvek již vyplacen, provede se odnětí, snížení nebo zastavení výplaty příspěvku ode dne následujícího po posledním dnu, za nějž byl příspěvek již vyplacen. Zvýšení mateřského příspěvku se provede ode dne, od něhož náleží, pokud nárok na mateřský příspěvek za jednotlivý kalendářní měsíc není promlčen.

(2) Jestliže pracovnice zavinila, že mateřský příspěvek byl vyplácen neprávem nebo v nesprávné výši, je povinna tento příspěvek vrátit; to platí zejména, jestliže příspěvek vylákala, zamlčela některou rozhodnou skutečnost nebo nesplnila jinou závaznou povinnost uloženou tímto zákonem. O povinnosti vrátit přeplatek rozhoduje orgán, který je příslušný rozhodovat o přiznání nebo odnětí mateřského příspěvku (§ 12). Částky neprávem přijaté, pokud je pracovnice povinna je vrátit na základě vykonatelného rozhodnutí, mohou být sráženy též z běžně vypláceného nebo později přiznaného mateřského příspěvku anebo ze mzdy nebo jiného pracovního příjmu; přitom platí obdobně předpisy o částkách, které nelze zabavit při výkonu soudních rozhodnutí srážkou ze mzdy.*)

(3) Vrácení částek vyplacených neprávem může být požadováno nejdéle do jednoho roku ode dne, kdy příslušný orgán zjistil, že mateřský příspěvek byl vyplácen neprávem, nejdéle však do tří let od jeho výplaty.

§ 9

Promlčení nároku na mateřský příspěvek

Nárok na mateřský příspěvek za kalendářní měsíc se promlčuje uplynutím jednoho roku od posledního dne v měsíci, za který příspěvek náležel.

§ 10

Úhrada

Výdaje vzniklé poskytováním mateřského příspěvku hraadí stát.

Organizace a řízení

§ 11

Uplatnění nároku

(1) Nárok na mateřský příspěvek uplatňují

- pracovnice v pracovním poměru a ženy, které jsou účastny nemocenského pojištění jako pracovnice, u organizace provádějící jejich nemocenské pojištění,
- členky výrobních družstev u družstva, v němž jsou pracovně činné,
- družstevní rolnice u jednotného zemědělského družstva, v němž jsou pracovně činné,
- vojákyne v činné službě, příslušnice ozbrojených bezpečnostních sborů a příslušnice Sborů nápravné výchovy u orgánů, které provádějí jejich nemocenskou péči,
- ostatní pracovnice u okresního národního výboru příslušného podle jejich trvalého pobytu.

(2) Pracovnice, kterým vznikl nárok na mateřský příspěvek v případech uvedených v § 3 odst. 5, uplatňují nárok na tento příspěvek u té z organizací, popřípadě u toho z orgánů uvedených v předchozím odstavci, který byl pro ně příslušný v době skončení zaměstnání (pracovní činnosti).

§ 12

Orgány rozhodující o mateřském příspěvku

(1) O mateřském příspěvku rozhoduje orgán příslušný k provádění nemocenského pojištění (zabezpečení v nemoci, nemocenské péče v ozbrojených silách); pro rozhodování o mateřském příspěvku, pro řízení o něm a pro jeho výplatu platí obdobně předpisy o nemocenském pojištění (zabezpečení v nemoci, nemocenské péči v ozbrojených silách), jehož byla pracovnice naposledy účastna, pokud tento zákon nestanoví jinak.

(2) V ostatních případech rozhoduje o mateřském příspěvku okresní národní výbor (§ 11 odst. 1 písm. e); přitom postupuje podle správního řádu. Mateřský příspěvek vyplácí okresní národní výbor nejpozději 15. dne kalendářního měsíce následujícího po měsíci, v němž byly splněny podmínky pro nárok na tento příspěvek.

(3) Pro úkoly závodů a orgánů nemocenského pojištění, jakož i pro vykazování, zúčtování a úhradu mateřského příspěvku mezi závody a orgány nemocenského pojištění platí obdobně předpisy o nemocenském pojištění pracovníků.

§ 13

Povinnosti pracovnice

(1) Pracovnice, která uplatnila nárok na mateřský příspěvek, je povinna osvědčit skutečnosti, kterých je třeba k rozhodnutí o mateřském příspěvku.

*) § 276 a násl. zákona č. 99/1963 Sb. (občanský soudní řád)

[1] Pracovnice je povinna hlásit změny ve skutečnostech, které jsou rozhodné pro nárok na mateřský příspěvek nebo jeho zánik anebo pro výši a výplatu mateřského příspěvku, nejpozději do 15 dnů ode dne, kdy tato změna nastala.

§ 14

Doba zaměstnání

[1] Do doby 270 dnů zaměstnání (pracovní činnosti) potřebné pro nárok na mateřský příspěvek se započítávají doby, v nichž pracovnice

- a) byla účastna nemocenského pojištění pracovníků nebo členů výrobních družstev,
- b) byla účastna nemocenské péče v ozbrojených silách,
- c) byla účastna zabezpečení družstevních rolníků podle předpisů o jejich sociálním zabezpečení anebo důchodovém pojištění jednotlivě hospodařících rolníků a jiných osob samostatně hospodařících,
- d) byla účastna zabezpečení umělců podle předpisů o jejich sociálním zabezpečení,
- e) byla účastna důchodového zabezpečení občanů poskytujících služby a opravy na základě povolení národního výboru,
- f) byla účastna zabezpečení důchodců v nemoci,
- g) pobírala po zániku pojištění, popřípadě jiného zabezpečení (péče) nemocenské, peněžitou pomoc v mateřství nebo mateřský příspěvek,
- h) studovala po skončení povinné školní docházky na škole poskytující střední, vyšší nebo vysokoškolské vzdělání,
- ch) byla po skončení zaměstnání (pracovní činnosti); členství ve výrobním družstvu, školní docházky nebo studia vedena v evidenci národního výboru jako uchazečka o zaměstnání.

[2] Pokud se doby uvedené v předchozím odstavci navzájem časově kryjí, započtou se jen jednou.

§ 15

Součinnost zdravotnických zařízení a orgánů pověřených péčí o děti a mládež

Zdravotnická zařízení a orgány pověřené péčí o děti podávají v oboru své působnosti orgánům

příslušným k rozhodování o nároku na mateřský příspěvek hlášení o okolnostech, které jsou rozhodné pro vznik a trvání nároku na mateřský příspěvek.

§ 16

Odstraňování tvrdostí

Tvrdosti, které by se vyskytly při provádění tohoto zákona, mohou odstraňovat

okresní správy nemocenského pojištění, jde-li o pracovnice účastné nemocenského pojištění pracovníků,

příslušný svaz výrobních družstev, jde-li o členky těchto družstev, účastné nemocenského pojištění členů výrobních družstev,

orgány příslušné k odstraňování tvrdostí na úseku nemocenské péče v ozbrojených silách, jde-li o vojákyně v činné službě, příslušnice ozbrojených bezpečnostních sborů a příslušnice Sborů nápravné výchovy;

v ostatních případech může tyto tvrdosti odstraňovat okresní národní výbor.

Přechodná a závěrečná ustanovení

§ 17

Pracovnicím, které dne 1. července 1970 pečují o dítě do jednoho roku věku a splňují ostatní podmínky stanovené tímto zákonem, se poskytuje mateřský příspěvek od 1. července 1970 po dobu stanovenou tímto zákonem.

§ 18

Federální ministerstvo práce a sociálních věcí může v dohodě s Ústřední radou Československého revolučního odborového hnutí a příslušnými ústředními orgány stanovit podrobnosti k provedení tohoto zákona, zejména o tom, jak se uplatňuje nárok na mateřský příspěvek a jak se tento příspěvek vykazuje, zúčtovává a uhrazuje.

§ 19

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. července 1970.

Svoboda v. r.

Dr. Hanes v. r.

Ing. Černík v. r.